

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.09.2024 § 123

§ 123

Kaupunkisuunnittelulautakunnan esitys talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2025 - 2027

Valmistelijat / lisätiedot:
Moisander Heikki

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkisuunnittelujohtaja Hokkanen Torsti

Kaupunkisuunnittelulautakunta antaa kaupunginhallitukselle liitteen mukaisen esityksen talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2025–2027.

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Talousarvion valmistelun lähtökohdat

Lähtökohdan vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025–2026 taloussuunnitelman valmistelulle muodostavat Espoo-tarina, valtuuston vuonna 2020 hyväksymän ja kesäkuussa 2022 päivitetyn Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman linjaukset ja tavoitteet, yleinen taloudellinen tilanne ja toimintaympäristön kehitys sekä uusi hallitusohjelma ja valtion julkisen talouden suunnitelma ja kuntatalousohjelma.

Vuosien 2025–2027 talouden suunnittelua tehdään tilanteessa, jossa hyvinvointialueuudistus on muuttanut olennaisesti rahoituspohjaamme. Viime vuonna verotulokehitystä nostivat vielä ns. aikaisempien vuosien verohännät. Vuodelle 2024 tällaisia ei ole enää tulossa, jonka takia verotulot laskevat olennaisesti viime vuoden tasosta. Tämän lisäksi talouden alavireinen suhdanne hidastaa verotulojen kehitystä, jonka takia olemme tänä vuonna jopa jäämässä verotulotavoitteestamme.

Toimintaympäristössä on edelleen suuria epävarmuuksia ja talouden kasvun odotetaan käynnistyvän vähitellen. Vaikutukset näkyvät viiveellä kuntasektorin taloudessa. Verotulojen kertyessä arvioitua pienempänä ja samaan aikaan menojen kasvaessa ennakoitua nopeampana, on johtanut julkisen sektorin alijäämäisyyteen. Tämä tulojen ja menojen epätasapaino haastaa myös Espoon koko taloussuunnitelmakauden.

Kaupungin tulopohjan merkittävä pienentyminen asettaa suuria haasteita sille, millainen kaupungin menojen kasvu voi tulevilla taloussuunnitelmakaudella olla. Kokonaisuuteen liittyy myös Espoon mittava investointiohjelma ja velkamäärän kääntäminen laskuun. Vuodelle 2025 on kehyksessä varauduttu kaupunkitasolla (ilman TE-uudistuksen

vaikutusta) 3 % menojen kasvuun. Menojen kasvua tulee hillitä, jotta kestävä talouden tasapaino voidaan saavuttaa.

Kehyksen ja taloussuunnitelman laadinta ovat saman prosessin peräkkäisiä osia. Käyttötalouden valmistelu alkaa kehysvaiheella ja tarkentuu myöhemmin syksyllä talousarvioksi ja -suunnitelmaksi sekä käyttösuunnitelmaksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan tulosityksikkö on Kaupunkisuunnittelukeskus, jonka talousarvion yhteenlasketut tulot ja menot ovat sitovia bruttotasolla.

Lautakuntien ja johtokuntien on jätettävä kaupunginhallitukselle talousarvioesitys ja taloussuunnitelma ja sen liitteenä henkilöstösuunnitelma 30.9.2024 mennessä.

Kaupunginhallitus käsittelee määrärahakehystä 7.10.2024 ja valtuusto päättää siitä 21.10.2024. Kaupunginhallitus käsittelee vuoden 2025 talousarviota ja taloussuunnitelmaa 11.11.2024 ja 25.11.2023. Valtuusto päättää talousarviosta sekä taloussuunnitelmasta 4.12.2024

Take-ohjelman tavoitteet

Vuoden 2021 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunnan suosituksena on, että talouden tasapainotuksen ja tuottavuuden sopeuttamisohjelman toteuttaminen on välttämätöntä kaupungin ja konsernin talouden kestävä tasapainon saavuttamiseksi ja sote-uudistuksen tuomiin muutoksiin sopeutumiseksi. Talouden tasapainottamis- ja tuottavuustoimenpiteiden toteuttamista on määrätietoisesti jatkettava ja tehostettava, jotta Espoon kaupunkikonsernin talous saadaan kestävään tasapainoon asukkaiden peruspalvelut turvaten.

Valtuusto hyväksyi 13.6.2022 Sote- ja pelastustoimen muutoksilla päivitetyn Taloudellisesti kestävä Espoo - tuottavuus- ja sopeutusohjelman kokonaisuuden. Ohjelman toimenpiteillä ja linjauksilla tavoitellaan 116 milj. euron sopeutusta käyttötalouteen valtuustokauden 2021–2025 loppuun mennessä sekä investointitason laskemista kymmenellä prosentilla vuosina 2021–2030.

Kaupunkisuunnittelukeskuksen TakE-ohjelmaan sisältyy vuosina 2021–2025 henkilöstösäästöjä 790 tuhatta ja palveluostojen säästöjä 360 tuhatta euroa. Säästöt ovat 114 tuhatta henkilöstökustannuksissa ja 55 tuhatta palvelujen ostoissa vuonna 2022 eli yhteensä 169 tuhatta euroa. Henkilöstökustannusten säästöt arvioidaan toteutuvan pääosin eläköityvien täyttämättä jääneistä vakansseista. TakE-ohjelmakaudella kaupunkisuunnittelukeskukselle jyvitetty henkilötyövuosisäästöavoite on 5,5 henkilötyövuotta. TakE-ohjelmakauden vuosien 2021–2023 säästöjä on toteutunut noin 1 M€:n edestä, jolloin kauden loppuvuosille tavoitteeksi jää vähintään noin 150 t€.

Talousarvioaloitteet

Espoon kaupungin hallintosäännön 7 § mukaan, valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimialaan kuuluvissa asioissa. Talousarvioaloitteet, jotka merkitsevät talousarvion muuttamista, on valmisteltava seuraavan vuoden talousarvion yhteydessä, mikäli ne on jätetty maaliskuun loppuun mennessä. Kaupunginhallituksen tulee esitellä vastaukset talousarvioon liittyviin aloitteisiin valtuustolle esitettävän talousarvioesityksen yhteydessä.

Kaupunkisuunnittelukeskuksen vastattavaksi ei tullut talousarvioaloitteita vuodelle 2025.

Talousarvioehdotus vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026 ja 2027

Toimialat laativat talousarvioesityksensä enintään talousarviokehityksen mukaiseksi. Talousarvion kehysten valmistelussa on turvattu nykyisten palvelujen taso ja vastattu lainsäädännön edellyttämiin tehtäviin sekä palvelutarpeen ja kustannustason kasvuun. Tulosityksikkötason valmistelussa pohjana toimii TakE-kehukset ja siinä on huomioitu toimialojen esittämien lakimuutosten taloudelliset vaikutukset, varauduttu Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisiin sopimuskorotuksiin.

Liitteenä on taloussuunnitelma 2025–2027 jota esitetään Kaupunkisuunnittelulautakunnan talousarvioksi 2025 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2026–2027.

Oheismateriaalina on Kaupunkisuunnittelukeskuksen henkilöstö suunnitelma vuodelle 2025.

- 1 Kaupunkisuunnittelulautakunnan talousarvioesitys 2025
- Kaupunkisuunnittelukeskuksen henkilöstö suunnitelma vuodelle 2025